

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, FEBRUARY – VASARIO 4, 2014 • Vol. CV Nr. 13 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 02-04-2014

Dalia Grybauskaitė vėl sieks būti Prezidente

Pirmadienį, vasario 3 d. Prezidentė Dalia Grybauskaitė kreipėsi į Lietuvos žmones su pareiškimu.

„Mieli Lietuvos žmonės, prieš penkerius metus dūžtantys Seimo langai nuskambėjo man kaip įpareigojimas.

Tuomet apsisprendžiau, kad noriu ir galiu padėti Lietuvai įveikti sunkmetį ir stabilizuoti padėtį šalyje.

Vykdžiau savo pareigą ir siečiau užsibrėžtų tikslų, nepasidūdamas jokioms įtakoms.

Esu nuoširdžiai dėkinga kiekvienam, palaikiusiam ir prisijungusiam prie skaidrumo ir teisingumo kelio, kuriuo eįjome visą šį nelengvą Lietuvai laikotarpį.

Per šiuos metus Lietuvos ekonomika atsigavo, finansinė sistema sustiprėjo. Tapome gerbiami tarptautinėje bendruomenėje, išsikovojome reikiamas karinio saugumo garantijas.

Pradėjome labiau savimi pasitikėti ir patys. Po daugybės išbandymų mus vėl ima lydėti sėkmė.

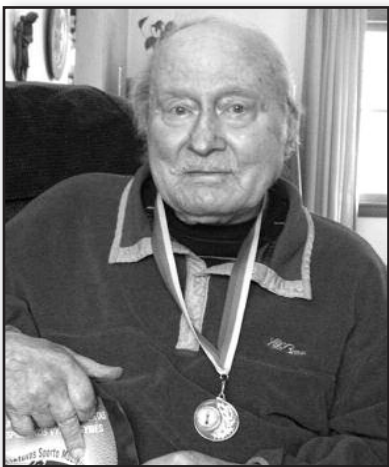
Turime visas galimybes spartesniam ir platesniam žingsniui ekonominės gerovės link. – 2 psl.



ŠIAME NUMERYJE:



Į Čikagą atskrenda „Vilties aitvarai“. – 4 psl.



Paskutinis mohikanas – Vytautas Norkus. – 11 psl.

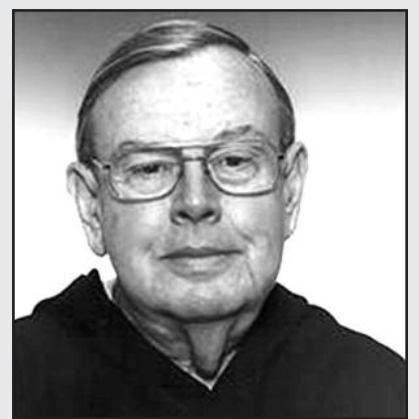
Cepelinų dieną lietuviai šventė visame pasaulyje



Čiuožėjai Deividas Stagniūnas ir Isabella Tobias, prieš išvykdami į Sočį kirto cepelinus kartu su Detroito lietuviais. Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos klebonas kun. Gintaras Jonikas džiaugėsi Pasaulinės cepelinų dienos marškinėliais. – 5 psl.

Mirė

kun. Augustinas Kulbis



Sausio 31 d. mirė buvęs Servitų vienuolijos provincijolas, pastaraisiais metais gyvenęs ir dirbęs Our Lady of the Sorrows bazilikoje, kunigas Augustinas Kulbis. Jam buvo 82-ji, kunigu tarnavo 55 metus. Atsisveikinimas su a. a. kun. Kulbiu antradienį, vasario 4 d. nuo 3 val. p. p. iki 9 val. v. ir trečiadienį, vasario 5 d., nuo 9 iki 10:30 val. r. Our Lady of Sorrows bazilikoje, 3121 W. Jackson Blvd., Čikagoje. Atsisveikinimo šv. Mišios – trečiadienį, vasario 5 d. 11 val. ryto. Laidotuvės – Queen of Heaven kapinėse, Hillside, IL.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.



Stenkis būti toks, koks nori atrodyti. – Socrates.

REDAKCIJOS ŽODIS

Pasaulinė cepelinų diena – per asmeninę patirtį

RAMUNĖ LAPAS

Pasidaviau azartui. Jeigu jau lietuvius labiau vienija cepelinai, o ne beisbolas (o aš lietuvė!) kodėl gi nepabandžius įsijungti į cepelinų virimo beprotę – visiems tuo pačiu metu?

Pasaulinė cepelinų diena – puiki proga ir akstinas. Juo labiau, kad nesu gyvenime savarankiškai išvirsusi nė vieno cepelino. Paauglystėje stebėdavau kaip tai daro mama, padėdavau jai – sutarkuodavau bulves, supjaustydavau lašinukus padažui. Tačiau pati – nuo pradžios iki pabaigos – nesu pagaminusi nė vieno.

Tiesa sakant, nesu ir didelę jų mėgėja. Kartais pasiduodu silpnumo akimirka ir užsisakau cepelinų restorane – patirtis dažniausiai nebūna geriausia ir noras tai pakartoti dingsta bent metams.

Tačiau vaikystėje aš juos labai mėgau – ir dėl to, kad mamos cepelinai iš tiesų būdavo labai skanūs, ir dėl to, kad jų virimas visuomet siejosi su svečiais namuose, geru laiko praleidimu. Prisimenu, kad žiemą dažnai su šeimos draugais (tai yra tėvai ir vaikai) eidavome į mišką važinėti rogėmis, slidinėti, o grįžus į namus mūsų laukdavo gardūs cepelinų pietūs (mamos darbuodavosi virtuvėje).

Kartą mano tėtis susilaužo su draugu, kad gali sukirsti 12 cepelinų (mama juos gamindavo nedidelius, delikačius). Nuėjome į svečius, o ten ant stalo – didžiausias dubuo „arklinių“ cepelinų. Tėtis suvalgė 11 – daugiausiai iš visų. Kitą rytą jis nepusryčiavo.

Taigi, galvojau, perskaičiusi apie Pasaulinę cepelinų dieną, vardan paveldo ir tų prisiminimų, turiu pabandyti ir aš – kad nenutrūktų su manimi tautos kulinarinė tradicija. Šeštadienį skambinu tetai – ji, kaip ir mano mama, paveldėjo močiutės „kuli-



narinį geną”. Klausiu – kaip tu verdi cepelinus?

Sužinojau, kad viena vidutinė bulvė – maždaug vienas cepelinas. Virtų bulvių turi būti maždaug trečdalis, išsivirti jas (su lupenomis) reikia iš anksto. Įdarui geriausia sumaišyti jautieną ir kiaulieną. Sutarkuotas bulves sudėti į marlę, nusunkti, jas sumaišyti su sumaltomis virtomis bulvėmis, o kai nusės krakmolos, pridėti jo – turi gautis graži minkšta tešla.

Apsišarvavusi gairėmis, išsiruošiu trūkstantį produktą. Sunkiausia buvo rasti marlės – „cheesecloth”.

Sekmadienį imuosi darbo. Paruošiu mėsą – sumaišiau jautieną su kiauliena, pridedu druskos, pipirų, sukapotų petražolių, įpilnu šiek tiek vandens (teta sakė, kad mėsa neturi būti sausa). Paruošiu svogūnus ir lašinukus padažui. Nulupu virtas bulves, sugrūdu jas elektriniu grūstuvu (neturiu mėsos malimo mašinėlės). Sutarkuoju bulves, nusunkiu, sumaišiau jas su virtomis. Krakmolos turbūt jau nusėdo

– nupilu vandenį (jį reikia išsaugoti). O varge! Krakmolos ant dugno – kaip cementas, o tikėjau, kad bus minkšta košelė... Šiek tiek praskiedžiu ir įmaišau krakmolą į bulves. Įberiu druskos.

O, Dieve... Kaip čia dabar tą cepeliną lipdyti? Bandau, pavilgydama delnus į nusunktą vandenį (teta išpėjo – neišpilti). Cepelinai atrodo kaip smėlio „bombikės”, kokias vaikai lipdydavome pajūryje. Stengiuosi lipdyti nedidelius, su kuo daugiau įdaro.

Vanduo jau užvirė. Dar viena kliūtis – kaip juos sumesti į puodą, kad neiširtų... Nepaisant mano pastangų, kai kurie šiek tiek deformuojasi (turbūt per minkšta tešla). Cepelinams iškilus į paviršių, pasižiūriu į laikrodį – teta sakė, virti maždaug 20 minučių. Ji taip pat išpėjo, neuždengti puodo – sprogs.

Pagaminu padažą, padengiu stalą. Šį kartą – tik mums, be svečių (juk nežinia, kas gausis). Ir štai – lemtinga akimirka – traukiu iš puodo savo pirmąjį savarankiškai pagamintą ir išvirtą cepeliną (nuotraukoje). Valio!

Tiesa sakant, ne visi išvirė sveiki – pora suiro (matyt, per daug įdaro). Taigi, išvaizda – patenkinama, tačiau skonis buvo visai geras. Raimundas sakė, kad nieko negalima prikišti, bet aš įtariu, kad jis taip kalbėjo norėdamas mane paskatinti dažniau virti cepelinus. Kada bus kitas kartas? Turbūt per kitą Pasaulinę cepelinų dieną. Visgi man maloniau juos prisiminti, negu virti ir valgyti.

PS. Po pietų buvo pats laikas pasidomėti beisbolu: šiemetiniiais čempionais tapo Seattle „Seahawks”, rezultatu 43-8 nugalėję Denverio „Broncos”.

Prezidentės Dalios Grybauskaitės pareiškimas

Atkelta iš 1 psl.

Užsitikrinome didelę europinę paramą, plėtojame modernius ir konkurencingus verslus, vaduojamės iš korupcijos voratinklio, sparčiai einame energetinio savarankiškumo keliu.

Tačiau Lietuvai atsigaunant aktyvėja ir mūsų valstybę griaunančios ir grobstančios jėgos – tiek išorėje, tiek šalies viduje.

Jos sėja destrukciją ir nepasitikėjimą Lietuva, stabdo svarbiausius valstybės raidai projektus, pamina demokratines ir konstitucines vertybes.

Naujas formas įgavę oligarchiniai dariniai skaldo ir dalinasi Lietuvą, nutolindami mūsų visų geresnio

gyvenimo viltis.

Ekonominis atsigavimas privalo pasiekti kiekvienus namus, kiekvieną žmogų, o ne nusėsti oligarchinių grupuočių kišenėse.

Todėl noriu ir privalau padėti Lietuvai tapti sąžiningų žmonių galimybių šalimi.

Kad Lietuva neišsivaikščiota, kad mūsų laisvė ir gerovė nebūtų išvogta ar išmainyta.

Pareiga Lietuvai ir jos žmonėms man svarbesnė už asmeninę ramybę.

Todėl nedvejodama renkuosi darbą jums ir kaip nepriklausoma kandidatė vėl dalyvausiu Lietuvos Prezidento rinkimuose.

Kviečiu susivienyti ir bendrai

dirbti visus sąžiningus Lietuvos žmones, pilietiškas bendruomenes, nevyriausybinės organizacijos, stipriausius valstybės protus, atsakingus verslininkus ir skaidrias politines jėgas.

Privalome susitelkti šiandien ir patys kurti savo valstybę, kad Lietuva taptų namais, kuriuose ir augti gera, ir pasenti nebaisu.

Mus ir toliau lydės sėkmė, jeigu užtikrintai eisime savarankiškos, skaidrios, pasaulyje gerbiamos, demokratiškos ir kiekvienam Lietuvos žmogui teisingos Valstybės keliu.

Visi kartu mes, Lietuva, galime daugiau.

Dėkoju už dėmesį.”



Prezidentės Dalios Grybauskaitės rinkimų štabui vadovaus buvęs energetikos viceministras, ilgametis diplomatinio sektoriaus tarnautojas, diplomatas Romas Švedas. Rinkimų štabo vadovas sakė esąs su D. Grybauskaite pažįstamas nuo darbo valstybės tarnyboje laikų.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr. redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Niekad nemėgau televizijos laidų pretenzingais pavadinimais. Gyvenimiška patirtis kužda, jog ten, kur garsiai giriamasi demokratiškumu ar nepriklausomumu, – tokių savybių kaip tik ir stokojama. Todėl nesu ir LRT laidos „Teisė žinoti“ gerbėjas. Teko matyti LRT žurnalistės Ritos Miliūtės autorinių laidų, kurių nedrįsčiau vadinti „teise žinoti“. „Teisė nežinoti“ – labiau tiktų.

Ir vis dėlto „Teisė žinoti“ – verta politika besidominčių dėmesio. Ji dažnų leidžia nuspėti lietuviškųjų valdžių nuotaikas, ketinimus, posūkius, kūliaversčius.

Išskirtine laikyčiau ir sausio 13-osios dienos „Teisė žinoti“. Laida apie Sausio 13-osios bylos perspektyvas nepraradusi aktualumo. Ne visi kaltininkai sulaukė bausmių, ne visi kaltininkai net įvardinti. Tad kiekvienam Lietuvos piliečiui turėtų rūpėti, ar bent jau dauguma 1991-ųjų sausio 13-osios tragedijos organizatorių ir vykdytojų sulauks atpildo. Svarbi net ir ši aplinkybė – ar išdrįsime paskelbti visų kaltininkų pavardes?

Sakykim, kuriai kategorijai priksirime tuometinį SSRS Prezidentą ir Komunistų partijos generalinį sekretorių Michailą Gorbačiovą? Kaltinamiesiems, įtariamiesiems? O gal apsimesime, jog Gorbis – nieko dėtas?

Įdomu ir tai, kad minėtoje laidoje užsiminta ir apie Medininkų žudynių bylos perspektyvas.

Todėl pirmasis išpūdis – puikus. Laidoje kelti klausimai – aktualūs. Pavyzdžiui, kaip privalo elgtis demokratinė valstybė, jei kaltinamųjų mums neišduoda ne itin draugiškai nusiteikusios valstybės? Bejėgiškai nuleisti rankas ar teisti už akių? Aktualūs ir svarstymai, kodėl Lietuvai reikalingi įstatymai, numatantys baudžiamąją atsakomybę už Karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui.

Be kita ko, pirmojo išpūdžio puikaus būta dar ir dėl to, kad žurnalistės pašnekovai – aukšto rango ir aukštos kvalifikacijos teisėsaugos atstovai bei teisės žinovai: Žydrūnas Radišauskas (Lietuvos Generalinė prokuratūra), Jurga Zeniūtė (Lietuvos Generalinė prokuratūra), buvęs prokuroras Kęstutis Betingis ir teisės profesorius Dainius Žalimas, Konstitucinio Teismo teisėjas. Tai – neabejotinas laidos privolumas.

Tačiau peržiūrėjus sausio 13-osios temai skirtą laidą iki pabaigos apėmė slogus kartėlio jausmas. Nusivylimą sukėlė visuomeninio transliuotojo statusą turinčios televizijos laidos tendencingumai – į viešumą kelti prokurorams ir teisėjams vien patogius klausimus.

Apie akis badančias lietuviškosios Temidės klaidas, dvigubus standartus ir tendencingas formuluotes net neužsiminta.

Pavyzdžiui, laidoje tvirtinta, jog ikiteisminis tyrimas dėl Sausio 13-osios greičiausiai bus užbaigtas dar iki šių metų kovo mėnesio, o kaltinamasis aktas teismui bus perduotas greičiausiai šių metų pabaigoje. Tad laukti liko ne itin daug. Teismui atiduodama byla sudaro apie 700 tomų medžiagos. Įtarimus bei kaltinimus pasirošta pateikti dešimtims aukšto rango to meto SSRS pareigūnų bei kariškių. Tarp įtariamųjų ir kaltinamųjų – ypač daug SSRS kariškių. Jie bus baudžiami pritaikius vos prieš keletą metų Lietuvoje priimtus (kitų teigimu – pako-reguotus) įstatymus, numatančius baudžiamąją atsakomybę už Karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui.

Turėtume džiūgauti? Nusikaltėliai neišvengs atpildo? Bent jau negalės

Apie teisę žinoti išankstines nuostatas

GINTARAS VISOCKAS



Kad ir kaip būtų skaudu, apmaudu, gėda ar nepatriotiška, pirmiausia privalome prisipažinti, jog per du dešimtmečius nesugebėjome ištirti nei Sausio 13-osios, nei Medininkų žudynių tragedijų. Todėl šias bylas dar 2011-ųjų pabaigoje, jei mums galioja mūsų pačių priimti įstatymai, privalėjome atiduoti į archyvą.

drašiai keliauti po Europą? O Lietuva girsis sėkmingai užvertusi paskutiniuosius Sausio 13-osios, Medininkų žudynių bylų puslapius?

Tai – tik viena medalio pusė. Gražioji pusė. Bet Mėnulis turi ir tamsiąją pusę.

Kad ir kaip būtų skaudu, apmaudu, gėda ar nepatriotiška, pirmiausia privalome prisipažinti, jog per du dešimtmečius nesugebėjome ištirti nei Sausio 13-osios, nei Medininkų žudynių tragedijų. Todėl šias bylas dar 2011-ųjų pabaigoje, jei mums galioja mūsų pačių priimti įstatymai, privalėjome atiduoti į archyvą. Tačiau civilizuotos, demokratinės valstybės vardą turinti Lietuva apsimetė, jog šioms rezonansinėms byloms negalioja sukakę patys ilgiausi, kokie tik begali būti, dvidešimties metų senaties terminai.

Nenorėdama pripažinti savo lėta-pėdiškumo Lietuva ėmė gudrauti. Kažkas sumanė, jog tirdami Sausio 13-osios ir Medininkų žudynių bylas privalėjome vadovautis įstatymais, numatančiais atsakomybę už Karo nusikaltimus bei nusikaltimus žmoniškumui. Ar ši griežta formulė iš tiesų tinka šiems nusikaltimams, – nė motais. Kad šiems nusikaltimams labiau

cija numato švelnesnę, bet ne griežtesnę atsakomybę. Ir vis tik mes apsimetame, esą mūsų atvejis – kažkuo ypatingas. Todėl atsakomybę už karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui „atgaline tvarka“ bandome pritaikyti tiek Sausio 13-osios, tiek Medininkų įvykiams.

Šitaip manydama Lietuva priversta trečią sykį grubiai pažeisti pamatinius teisingumo principus. Atsi-kvošėkime: keletas Sausio 13-osios kaltininkų jau lietuviškųjų teismų nuteisti – atlikę bausmes Lietuvos kalėjimuose. Omenyje turiu kad ir Mykolą Burokevičių bei Juozą Jarmalavičių. Nejaugi pamiršome, kad šie du vyrai bausti ne už Karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui? Dvigubi standartai – akivaizdžiausi.

Tad įdomu, kaip Lietuvos Generalinė prokuratūra ir Lietuvos teismai narplios šį dvigubų standartų galvosūkį? Vienus kaltininkus už tą pačią veiką bausime vadovaudamiesi švelnesniais, kitus – griežtesniais įstatymais? O gal jau bausmę atlikusius M. Burokevičių ir J. Jarmalavičių sumanysime teisti už tą pačią veiką antrą sykį? Vėl sodinsime už groty? Dabar jau – iki gyvos galvos?

Štai kokių klausimų pasigedau

Lietuva nenori net žinoti, kas iš mūsų prokurorų du dešimtmečius atmestinau tyrė šias bylas. Lietuvai nė motais ir svarstymai, kas iš politikų dvidešimt metų taip koregavo lietuviškąją įstatyminę bazę, kad šias bylas būtų kuo sunkiau ištirti.

tiktų baudžiamojo kodekso straipsniai, numatantys atsakomybę už bandymą jėga nuversti teisėtą valdžią bei žmogžudystę sunkinančiomis aplinkybėmis nužudant ne mažiau kaip du pareigūnus, – nusisipjauti. Svarbiausia, kad Karo nusikaltimai ir nusikaltimai žmoniškumui neturi senaties terminų. Tad savo įstatyminėje bazėje įtvirtinę skyrių „Karo nusikaltimai ir nusikaltimai žmoniškumui“ džiaugiamės, kad šias bylas galėsime tirti ... kad ir visą amžinybę. Bet ar toks patriotiškumas – teisėtas?

Stengdamasi neprarasti solidumo bei sukurti teisėtumo iliuziją Lietuva, sykį suklupusi, dar sykį priversta pažeisti pamatinius teisingumo principus. Na ir kas, kad jau turime įstatymus, numatančius atsakomybę už Karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui? Taikyti atgalios jų vis tiek neturime teisės.

Naujai priimtų įstatymų ar korekcijų galia atgal įmanoma tik tuomet, kai naujasis įstatymas ar jo korek-

ginių, esą Rusijos teisėsauga visą laiką buvo abejinga mūsų prašymams. Bet juk Rusija atiliepė į mūsų prašymą padėti ieškoti Medininkų žudikų. Į Lietuvą netrukus po tragedijos atskubėjo TSRS prokuratūros operatyvinio reagavimo skyriaus tardytojai, turintys patirties tirti sunkius nusikaltimus ekstremaliomis sąlygomis.

Jų pagalba buvo vertinga vien dėl to, kad Lietuvos prokuratūros atstovų neįsileisdavo nė vienas Lietuvoje dislokuotas sovietų karinis dalinys. O SSRS atstovus – įsileisdavo. Ne tik įsileisdavo, bet ir atlikdavo jų pavedimus. Taigi iš Maskvos atvykę tardytojai surinko duomenų, kurių mes patys niekaip nebūtume gavę. Tie duomenys mums buvo perduoti. Be jų mes šiandien turėtume dar mažiau įkalčių.

Tačiau 1991-ųjų metų rugpjūčio 22-ąją SSRS tardytojai išvyko iš Lietuvos. Apie išvykimo priežastis byloja oficialus tuometinės TSRS prokuratūros Ypatingos reikšmės bylų tyrimo valdybos viršininko pavaduotojo, 3-iosios klasės valstybinės justicijos patarėjo A. V. Frolovo 1991.08.23 pasirašytas raštas.

Laišką verta pacituoti.

Šių metų rugpjūčio 22 d. TSRS prokuratūros ypatingai svarbių bylų tardytojai, dalyvaujantys Medininkų tragedijos aplinkybių tyrime, išėjami iš prokuratūros pastato, patyrė žeminančią procedūrą, kuomet juos apžiūrėjo policininkai, vadovaudamiesi Jūsų nurodymu Lietuvos nuosavybės saugumui užtikrinti. Toks beteisiskumas ir neslepiama panieka TSRS prokuratūros atstovams, kurie imasi visų įmanomų priemonių, kad atskleistų sunkių nusikaltimų, nedaro Jums garbės.

Mums susidaro išpūdis, kad Lietuvos Respublikos prokuratūra savo kasdienėje veikloje vadovaujasi ne įstatymu, o momentiniais politiniais interesais. Tai liudija pirmiausiai spaudoje sukelta TSRS prokuratūros ir TSRS VRM juodinimo kampanija, paremta melagingais kaltinimais, kliudant atlikti tardymo veiksmus su OMON'o ir Tarybų Armijos darbuotojais.

Į tyrimą yra įtraukti TSR Sąjungos prokuratūros operatyvinio reagavimo skyriaus tardytojai, turintys patirties tirti sunkius nusikaltimus dirbant ekstremaliomis sąlygomis.

Mes neatlikome ir neketiname atlikti tik tų tardymo veiksmų, kurie nėra paremti įstatymu, bet Jūs juos siūlote atlikti nedelsiant: paimti lyginamajam tyrimui pirštų antspaudus iš visų OMON'o darbuotojų be išimties, atlikti kratas OMON'o bazėse, atšaudyti visus ginklus ir t. t.

Manau, kad nėra būtina Jums aiškinti, kokiomis įstatymo sąlygomis šie veiksmai leidžiami. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, yra nuspręsta sustabdyti tardymo grupės darbą iki bus gautos Jūsų garantijos dėl teisėtumo ir profesinės etikos paaisymo.

Visa atsakomybė už Medininkų muitinės poste padaryto nusikaltimo tyrimą ir atskleidimą nuo šiol tenka Lietuvos Respublikos prokuratūrai.

Neraginu aklaui pasitikėti tuometinės SSRS prokuratūros nuoširdumu. Tačiau negaliu neatkreipti dėmesio į neginčijamą faktą, jog 1991-ųjų rugpjūtį Rusijoje mes turėjome draugų. Mums palankus buvo Borisas Jelcinas su visa savo komanda. Rusijos specialiosios tarnybos šį faktą puikiai suvokė. Tad jos vargu ar buvo tokios monolitiškai priešiškos kaip dabar, valdant Vladimirui Putinui.

Nukelta į 11 psl.

TELKINIAI

Labdaros renginys „Vilties aitvarai”



LORETA STEFFENS

Kovo 15 d. 6 val. v. Pasaulio lietuvių centre Lemonte įvyks labdaros renginys „Vilties aitvarai”, skirtas onkologinėmis ligomis sergančio vaiko Namučiams paremti.

Visi mes esame slaugę savo sergančius vaikus, bet retas kuris iš mūsų susimąsto – kas būtų, jei mano vaikelis susirgtų onkologine liga? Kaip reikėtų su tuo susidoroti fiziškai, morališkai ir finansiškai? Čia, JAV, mes turime „Ronald McDonald” namus, „hospice care” ir visokeriopą pagalbą iš įvairių organizacijų. Deja, Lietuvoje sunkiai sergančių vaikučių tėveliai apie tai gali tik pasvajoti... Kasmet Lietuvoje onkologinėmis ligomis suserga iki 100 vaikų – nuo kūdikių iki 18 metų amžiaus. Jų gydymas trunka mažiausiai pusę metų ir gali tęstis net iki dvejų metų.

„Vilties aitvarų” renginio idėją pradėjo megzti, kai buvo organizuojamos žaislų, drabužių ir ypač reikalingų vaistų siuntos į Vilniaus Santariškių ligoninę. Tokiu būdu užsimezgė glaudūs šias labdaras Čikagoje organizuojančios Editos Zasimauskaitės ryšiai su Lietuvoje esančiomis labdaras organizacijomis, sergančių vaikučių tėveliais. Pradėjusi bendrauti su ligoniukų tėveliais Edita sužinojo, kad Lietuvoje iš viso nėra „hospice care” vaikams, kad visa sunki finansinė ir moralinė našta gula ant tėvelių pečių, kad jie, atvažiavę su savo sergančiu vaikiuku į ligoninę, patys neturi kur prisiglausti ir turi praleisti naktis savo mašinoje, kad tik būtų arčiau savo sergančio mažylio. Po tokių liūdžių žinių jai pavyko susisiekti su Lietuvos „Mamų unija”, kuri nuo 2008 m. globoja vėžiu sergančius Lietuvos vaikus, padeda jiems ir juos auginančioms šeimoms, sprendžia psichologines, gydymo ir reabilitacijos bei finansines problemas. „Mamų unijos” prezidentė Eglė Mėlinauskienė pa-



tvirtino, kad iš tikro – Lietuva neturi nieko panašaus į „Ronald McDonald” namus, bet Latvija jau turi tokius Namučius. „Mamų unijos” prezidentė papasakojo, kad projektas pastatyti ir įrengti Namučius jau yra pradėtas, bet dar trūksta nepaprastai daug lėšų, kad jį paversti realybe. Juk surinkti reikia 1 mln. 700 tūkstančių JAV dolerių (apie 4 mln. litų). Taip gimė šis kilnus ir nepaprastai reikalingas renginys „Vilties aitvarai” – onkologine liga sergančių vaikų šeimos Namučiams Lietuvoje paremti. Namučiuose visa onkologinio ligoniuko šeima galės apsigalvoti tyrimų metu, ligoniuko lankymo metu,

prie ligonio nuolat būdintis šeimos narys galės čia pailsėti. Taip pat Namučiai priims ir suteiks galimybę palengvinti simptomus tiems vaikams, kuriems medicina padėti bejėgė. Visos surinktos lėšos iš „Vilties aitvarų” bus skiriamos žemės sklypui įsigyti, namo statybai, medicininei įrangai nupirkti ir Namučių išlaidų apmokei. Apsistoję Namučiuose ligoniukai ir jų šeimos nariai atsidurs saugioje, namų aplinką primenančioje erdvyje. Čia jiems bus suteikiama pediatrų, skausmo specialistų, medikų, psichologų ir dvasininkų pagalba. „Aitvaras” yra „Mamų unijos” simbolis, kuris simbolizuoja laimę ir viltį. Ir juk taip norisi suteikti tiems Lietuvoje sergantiems vaikučiams naują viltį ir nors kiek laimės.

Čikagoje buvo sukurta renginio „Vilties aitvarai” organizacinis komitetas. „Vilties aitvarų” komitetą sudaro didžiulis būrys savanorių moterų, kurių daugelis priklauso „Čikagos Mamų grupėi” Facebook socialiniame tinklalapyje su jo ikūrėja Giedre Šimonytė-



Tulper priešakyje. Šis projektas nebūtų prasidėjęs be Editos Zasimauskaitės, kuri, negailėdama savo laiko, energijos ir lėšų, bandė praverti visas įmanomas duris, kad suorganizuotų šį šviesų ir nepaprastai kilnų projektą. „Vilties aitvarai” tarybos narės – Vaiva Vygantas Marchertas, Beata Ivanauskienė, Lina Griškonytė, Aistė Kairys, Rūta Pažemeckienė, Kamilė Nemeikaitė-Aguirre, Renata Stapčinskaitė, Inga Zonienė, Austė Šilionokas, Vilma Tamkus, Sandra Krumhorn, Julija Mrazauskienė ir daugelis kitų savanorių – tikrai negailėdamos savo brangaus laiko ir lėšų stengiasi paversti Namučių projektą realybe.

Renginio „Vilties aitvarai” svečių laukia labai įdomi muzikinė ir pramoginė programa. Svečiai galės išvysti čiuožėjo Aido Rekljo grupės pasirodymą. Taip pat jų laukia nauja Lily Galin vokalinė programa. Galėsime pasiklausyti violončelininko Ian Maksim, dainininkės Agnės Giedraitytės, saksofonininko Gabriėliaus, pasigrožėti baletu šokėjos Mantės Baliukevičiūtės šokiais, išvysti „Dance Duo” grupės pasirodymą. Taip pat pamatysime Rychio Januškos filmuotą medžiagą iš Kauno vaikų onkologijos centro. Renginys turėtų būti tikrai nepaprastas ir nepakartojamas, nes visa ši programa yra paruošta būtent aitvarams”. Taip pat įvyks ty-

“MAMŲ UNIJA” IR “VILTIES AITVARAI”
RENGINIO KOMITETAS PRISTATO:

Vilties Aitvarai

LABDAROS RENGINYS

KOVO 15 D. 6-11 V.V.

PLC Ritos M. Riškus salėje
14911 E 127th Street, Lemont, IL

RENGINYJE:
Kokteilių valanda
Projekto pristatymas
Vakarienė
Aukcionas ir loterija
Vakaro metu veiks baras

PROGRAMOJE:
Viešnios iš Lietuvos:
“Mamų unijos” vadovė
EGLĖ MĒLINAUSKIENĒ
ir LNK laidų vedėja
RŪTA MIKELKEVIČIŪTĒ

BILIETO KAINA: \$75

VAKARO KULMINACIJA:
Dailiojo čiuožimo meistro
AIDO REKLJO
ŠOU ANT LEDO

TAIP PAT:
dainininkės LILY GALIN premjera
violončelistas IAN MAKŠIN
saksofonistas GABRIELIUS UŽAMECKIS
balerina MANTĒ BALIUTAVIČIŪTĒ
dainininkė AGNĒ GIEDRAITYTĒ

BILIETUS GALITE ĮSIGYTI:
Kavinėse “Smilga”
ir “Old Vilnius,”
parduotuvėje “Lithuanian Plaza”
bei telefonu:
Edita Zasimauskaitė 630-207-9816
Beata Ivanauskienė 847-668-1731
Email: vilties.aitvarai@gmail.com

GAUTOS LĒŠOS BUS SKIRIAMOS:
NAMUČIAI
paramos ir labdaros fondas

LR GENERALINIS KONSULATAS ČIKAGOJE
PALAIKO “ŠEIMOS NAMUČIŲ” PROJEKTĄ.

MAMŲ UNIJA

lusis aukcionas, kuriame svečiai galės įsigyti unikalių ir širdžiai mielių daiktų, paaukotų žymių Lietuvos sportininkų ir menininkų.

Oficialiu renginio rėmėju tapo Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje, savo pagalbą pasiūlė ir garsus advokatas Rimantas Domanskis. Neliko abejingi ir restoranas „Kunigaikščių užėiga“, Rytis Januška ir jo kompanija „TVS digital Media“ bei lietuviški laikraščiai.

Į šį renginį atvyks garsi Lietuvos žurnalistė Rūta Mikelkevičiūtė ir „Mamų unijos“ prezidentė Eglė Melinauskienė. Visas renginys bus filmuojamas LNK televizijos laidai „Nuo... Iki“.

Paklausta, ko tikimasi iš „Vilties aitvarų“, renginio organizatorė Edita Zasimauskaitė pamąsčiusi atsakė: „Įnešti kuo daugiau lėšų į Namučių statybą ir jų įrengimą, užmegzti ryšius su naujomis organizacijomis JAV, pritraukti įvairių organizacijų ir pavienių asmenų dėmesį į šį kilnų projektą. Bet, svarbiausia, užmegzti ryšius ir sujungti visas Lietuvių išeivių kartas vienam tikslui – padėti Lietuvoje sunkiai sergantiems vaikams.“

Todėl, brangūs skaitytojai, susivienykime šio kilnaus projekto labui ir paremkime „Sergančio vaiko namučius“, kurie yra taip reikalingi sergantiems Lietuvoje vaikučiams ir jų tėveliams. Parodykime savo vaikams ir anūkams, kad esame neabejingi kito skausmui ir, net būdami taip toli, vieningai galime paremti šį kilnų projektą.

Norėčiau šį straipsnį pabaigti Editos Zasimauskaitės žodžiais, kurie tikrai priverčia susimąstyti: „Kiekvienas veiksmas turi atoveiksmį, norite geriau išauklėti savo vaikus, siekite patys gėrio, dalinkite jį tinkamu elgesiu, nes tik tinkamas pavyzdys yra geriausias pradžiamokslis vaikui...“

Bilietus į „Vilties aitvarus“ galite įsigyti kavinėse „Old Vilnius“ bei „Smilga“ ir parduotuvėje „Lithuanian Plaza“. Taip pat galite skambinti Editai Zasimauskaitei tel. 630-207-9816 arba Beatai Ivanauskienei tel. 847-668-1731.

Visos lėšos, surinktos „Vilties aitvarai“ renginyje, bus skiriamos Namučių statybai ir jų įrengimui. Todėl kiekvienas, kad ir pats mažiausias indėlis, yra labai svarbus. „Draugo“ skaitytojai gali paremti šį renginį ir kitokiais būdais:

Paypal – egle@mamuunija.lt

Interneto svetainėje: <http://www.youcaring.com> ieškokite langelio „Help us build a FAMILY'S HOME for children with cancer“

Čekius galima siųsti: „Mamų unija“, Edita Zasimauskaite, c/o Mamų Unija, 2154 Countryside Circle, Naperville, IL, 60565

Taip pat galima paaukoti ir namukų pavidalo aukų dėžutėse, kurias savo rankomis pagamino Aistė Kairys. Namukus galėsite pamatyti ir jiems paaukoti Gedimino lituanistinėje mokykloje, Mundelein miestelyje, Maironio lituanistinėje mokykloje Lemonte, kavinėse „Smilga“, „Old Vilnius“, parduotuvėje „Lithuanian Plaza“.



Cepelinų dieną lietuviai šventė visame pasaulyje

VAIDA LOWELL



JAV ambasada, Vilniuje

Pasaulinę Cepelinų dieną (vasario 2 d.) lietuviai aktyviai šventė visame pasaulyje ir mielai dalijosi cepelinų nuotraukomis ir receptais. JAV ambasada Vilniuje tradicinius lietuviškus cepelinus papuošė Amerikos tautinėmis spalvomis.

Daiva Delnickaitė šiai progai sukūrė ir smagų ketureilį:

*Rubulilai cepelinai lėkštėj guli,
Rausvi spirgučiai padaže.
Neverkit, jei dar jų neturit,
Kasmet juk bus šita diena.*

Nuotraukos į Cepelinų dienos iniciatoriaus, Amerikos lietuvio Juozo Vaičiūno „Facebook“ paskyrą plaukte plaukė ne tik iš JAV, bet ir iš Jungtinių Arabų Emyratų, Norvegijos, Australijos, Japonijos ir Lietuvos.

Šią dieną kartu su Detroito lietuviais šventė ir dailiojo čiuožimo meistrai Deividas Stagniūnas ir Isabella Tobias, šiuo metu aktyviai besiruošiantys Sočio žiemos olimpinėms žaidynėms.

Nuotraukos iš „Facebook“ „World Zep Day & Pasaulio cepelinų diena“, 2014 „Super Bowl Sunday“ paskyros



Australija.



Japonija.



Clevelandas.



Anglija.



Bernardinai.lt nuotr.

numerį. Šiuo metu „TransferGo“ teikia tarptautinių pervedimų paslaugas Europos ekonominėje bendrijoje 21 kryptimi, įskaitant tokias svarbiausias lietuvių emigracijos kryptis kaip Ispaniją, Airiją, Kiprą ir kt.

Iš viso „TransferGo“ tarptautinių pervedimų paslaugomis jau pasinaudojo beveik 20 tūkst. vartotojų, kurių pervedimų bendra suma viršijo 34 mln. Lt, o naudodamiesi šiomis paslaugomis kartu sutaupė daugiau nei 2 mln. Lt tarptautinio pavidimo mokesčio, palyginti su įprastais tarptautinio pavidimo, daromo per banką, perlaidos ir valiutos konvertavimo mokesčiais.

Apklausoje dalyvavo 69 proc. respondentų, kurių amžius nuo 18 m. iki 29 m., 22 proc. tų, kurių amžius svyravo nuo 30 m. iki 39 m. ir 9 proc. – 40 m. ar vyresnių. 50 proc. apklaustųjų gyvena Didžiojoje Britanijoje daugiau nei trejus metus ir tik 13 proc. čia naujokai, atvykę mažiau nei prieš pusmetį.

Alfa.lt

Lietuvos emigrantų svarbiausias tikslas – padėti savo šeimoms

69 proc. Lietuvos emigrantų Didžiojoje Britanijoje siunčia pinigus į Lietuvą tam, kad padėtų savo šeimoms. Savo šeimas Lietuvoje pinigais taip pat remia net 67 proc. užsienin išvykusių mokytojų studentų. Tai atskleidė „TransferGo“ 2013 m. pab. atliktas tyrimas, kurio metu buvo apklausta 450 į Didžiąją Britaniją emigravusių lietuvių.

Emigrantai paramai dažniausiai (55 proc.) uždirba dirbdami žemos kvalifikacijos reikalaujančius darbus statybu, maisto apdirbimo ir gamybos pramonės, transporto ir logistikos sektoriuose, taip pat dirbdami valytojų, sandėlininkų, kambarinių (namų tvarkytojų) darbus. Apie 30 proc. jų dirba IT, finansų, sveikatos apsaugos sektoriuose, taip pat architektų ir inžinierių, vadybininkų, pardavėjų ir biuro darbuotojų darbus.

Dauguma apklaustųjų – 69 proc. – siunčia pinigus kartą per mėn., penktadalis (20 proc.) – du kartus per mėn., o 11 proc. – tris ir daugiau kartų per mėn.

Vidutinė mėnesinė tarptautinės perlaidos suma 2013 m. siekė apie 1 200 Lt. Kiek daugiau, nei įprastai, emigrantai savo šeimoms siuntė prieš Kalėdas.

3 atvejais iš 4 paramą siunčiantieji lietuviai yra ne vieninteliai savo šeimos emigrantai Didžiojoje Britanijoje.

„Džiaugiamės, kad galime padėti savo žemėčiams remti jų šeimas. Matome, kad jų nuolat pervedamos sumos nėra labai didelės, todėl suprantame, kaip jiems svarbu tai, kad kas mėnesį siųsdami paramą su „TransferGo“ vidutiniškai sutaupo apie 80 Lt. palyginti su bankų paslaugų įkainiais. Be to tai, jog turime banko sąskaitas abejose šalyse –

Lietuvoje ir Didžiojoje Britanijoje, mums labai dažnai leidžia įvykdyti perlaidą daug greičiau, nei komunikuoja mūsų ‘kitos darbo dienos’ pažadas.” – teigia D. Dvilinskas, „TransferGo“ direktorius.

Tyrimas taip pat atskleidė, kad 98 proc. respondentų rekomenduotų „TransferGo“, o 67 proc. lietuvių tai jau padarė.

Norint pasinaudoti „TransferGo“ tarptautinių pervedimų paslaugomis reikia užsiregistruoti įmonės interneto svetainėje nurodant savo asmens duomenis, sąskaitos numerį ir gavėjo sąskaitos

Emigracijos tempai pernai lėtėjo

Pernai sumažėjo emigruojančių ir padaugėjo į šalį grįžtančių Lietuvos piliečių, praneša Statistikos departamentas. Iš Lietuvos 2013 metais išvykimą deklaravo 40,4 tūkst. piliečių. Naujų emigrantų buvo 709 mažiau nei 2012 metais. Pernai imigravo 23,7 tūkst. žmonių, iš jų 20,5 tūkst. – į šalį gyventi grįžę Lietuvos piliečiai. Palyginti su 2012-aisiais, pernai grįžimą deklaravusių buvo 3,2 tūkst. daugiau.

Išankstiniais duomenimis, Lietuvoje 2013 metų pabaigoje gyveno 2 mln. 944 tūkst. gyventojų – 27,4 tūkst. mažiau negu 2012-ųjų pabaigoje.

BNS

Maldos diena visiems lietuviams pasaulyje

Pirmąjį kovo sekmadienį šiais metais pradėsime švęsti visų pasaulio lietuvių maldos dieną. Tai kvietimas dėkoti Dievui ir vieni kitiems, prisiminti visus Lietuvos žemės vaikus išėivijoje ir tėvynėje. Pastaruoju metu išėivijoje lietuviai gyvena 42 kraštuose. Išėivijos katalikų sielovadoje iš viso 66 parapijose arba misijose kur darbuojasi lietuviai kunigai, vienuoliai bei vienuolės.

Šis sekmadienis parinktas neatsitiktinai – šią dieną lietuviai visame pasaulyje švenčia lietuvių tautos globėjo švento Kazimiero šventę. Jo globai išėivijoje pavadintos devynios parapijos arba misijos, taip pat Šv. Kazimiero kolegija Romoje, kapinės Čikagoje, dvi šeštadieninės lietuvių mokyklos, taip pat Tėvų Pranciškonų provincija. Nuo 1636 m. šv. Kazimieras, Bažnyčios paskelbtas, yra mūsų tautos užtarėjas, o nuo 1948 m. – Lietuvos jaunimo glo-

bėjas. Turint minty, kad mūsų tauta pirmą kartą istorijoje taip plačiai ir gausiai yra pasklidusi po visą pasaulį ir kad didžioji išėivijos dalis yra jaunimas, šv. Kazimiero artumas šiandien kaip niekada yra svarbus ir reikalingas, kad Viešpats visus mus surinktų maldoje ir stiprintų savo Dvasia.

Minint šią pirmą pasaulio lietuvių maldos dieną kovo 2 d. 12:30 v.p.p. Vilniaus Arkikatedroje šv. Mišias atnašaus pagrindinis celebrantas Arki-vyskupas Grušas kartu su Užsienio lietuvių katalikų Sielovados delegatu prel. Putrimu bei kitais dvasiškiais koncelebrantais. Kviečiami visi lietuviai pasaulyje – ar tai tėvynėje Lietuvoje ar išėivijos kraštuose – paminėti šią ypatingą dieną savo parapijose, misijose bei bendruomenėse.

Užsienio lietuvių katalikų Sielovados delegatūros info



„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGĄ“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: **administracija@draugas.org** ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
 ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
 LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
 KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
 RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
 ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
 EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
 BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-556-6660
 WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450
 BACK TO NATURE 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777
 BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas:
8801 S, 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455



Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

D. Bulatovas bus gydomas Lietuvoje

Vilnius (ELTA) – Sekmadienio vakare į Lietuvą gydytis išvyko Automaidano (gatvėse patruliuojančių protestuotojų) vadovas Dmytro Bulatovas.

D. Bulatovas yra trečiasis protestuotojas iš Ukrainos, kuris bus gydomas Lietuvoje. Šią savaitę gydytis turėtų atvykti dar septyni aktyvistai.

D. Bulatovas dingo be žinios sausio 22 dieną, vėliau buvo rastas netoli Kijevo. Jis buvo sunkiai sumuštas, jam nupjauta ausis.

D. Bulatovas teigė, kad jo pagrobėjai užrišo akis ir kankino prieš išmesdami jį miške.



EPA-ELTA nuotr.



Atnaujinamas kryžius lietuvių pabėgėliams Vokietijoje

Vilnius (BNS) – Antrojo pasaulinio karo ir pirmaisiais pokario metais lietuvių pabėgėlių kultūros centru tapusiame Vokietijos Augsburgio mieste ketinama atnaujinti lietuvių ažuolinį kryžių su įrašais lietuvių, vokiečių, anglų, prancūzų ir lotynų kalbomis. Vokietijos pietuose, Bavarijoje esančiame Augsburgio skulptoriaus Jono Muloko suprojektuotą kryžių su lietuviškais ornamentais ir skulptūromis lietuviai pastatė 1945 metais. Jis paskutinį kartą restauruotas prieš 30

metų. Su Augsburgio meru susitikęs Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Deividas Matulionis sakė, kad miesto centre esantį kryžių ketinama restauruoti bendromis vietos valdžios ir Lietuvos ambasados pastangomis. Antrojo pasaulinio karo pabaigoje, bėgdami nuo Lietuvą okupavusių sovietų teroro, dviejose Augsburgio priemiesčiuose įkurtose stovyklose išikūrė beveik 2 tūkst. lietuvių. Stovyklose veikė lietuvių vaikų darželiai, pradžios mokykla, gimnazija, dramos teatras.

Europos Parlamento rinkimams registravosi 13 partijų

Vilnius (BNS) – Europos Parlamento (EU) rinkimams jau užsiregistravo 13 partijų – visos didžiosios šalies politinės jėgos: valdančiosios Lietuvos socialdemokratų, Darbo, „Tvarokos ir teisingumo“ partijos bei Lietuvos lenkų rinkimų akcija, o taip pat ir pagrindinės opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų bei Liberalų sąjūdžio partijos. Registruotos ir Lietuvos valstiečių ir

žaliųjų sąjunga bei Lietuvos žaliųjų partija. Taip pat politinės kampanijos dalyviais registravosi Liberalų ir centro sąjunga, Lietuvos liaudies partija, „Rusų aljansas“, Socialistinis liaudies frontas, Tautininkų sąjunga. Iš parlamente atstovų turinčių partijų VRK neregistravo „Drąsos kelias“. Rinkimai į EP vyks gegužės 25 dieną. Lietuva į EP rinks 11 atstovų.

Išaušo istorinė diena Lietuvos diplomatijai

Vilnius (URM) – Vasario 1 dieną prasidėjo mėnesį truksiantis Lietuvos pirmininkavimas Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai. Tokia pareiga mūsų šaliai dar teks kitamet. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nenuolatine nare sausį tapusi Lietuva 2014 m. taip pat vadovauja dviem komitetams ir vienai darbo grupei. „Lietuva vadovauja Kovos su terorizmu komitetui bei kuria naują – sankcijų Centrinės Afrikos Respublikai komitetą. Jis turės užtikrinti, kad visi žmogaus teisių pažeidimai būtų fiksuojami, o kaltiesiems būtų pritaikytos sankcijos. Pirmininkavimo metu taip pat daug dė-

mesio skirsime teisės viršenybės principų taikymui Jungtinių Tautų misijų veikloje, taip pat civilių, ypač vaikų ir moterų, apsaugai konfliktų zonose“, – sakė užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nare 2014–2015 metų laikotarpiui Lietuva buvo išrinkta praėjusį spalį. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą sudaro nuolatinės ir nenuolatinės narės – iš viso 15 šalių. Pirmininkavimas Saugumo Tarybai trunka vieną mėnesį, o pirmininkaujančių šalių eilė nustatoma abėcėlės tvarka.

Popiežius gali aplankyti Latviją

Ryga (ELTA) – Latvijos užsienio reikalų ministerija pranešė, kad Vatikanas svarsto Rygos kvietimą popiežiui Pranciškui apsilankyti šalyje. Latvijos prezidento Andris Berzins prašymu, ambasadorius Šventajam Sostui Einars Semanis kvietimą pakartojo

sausio viduryje. Ambasadorius informavo popiežių Pranciškų, kad 2015 metais sukaks 800 metų, kai popiežius Inocentas III viename iš savo laišku įvardijo Livoniją (dabartinę Latvijos ir Estijos teritoriją) kaip „Marijos žemę“.

2015-ieji bus skelbiami Vienuolių metais

Roma (Vatikano radijas) – Kiti metai bus skelbiami visoje Bažnyčioje švenčiamais Dievui pašvęstą gyvenimą pasirinkusių asmenų, tai yra vienuolių metais. Apie tai prieš porą mėnesių pranešė pats popiežius Pranciškus. Sausio 31 d. būsimuosius Vienuolių metus Vatikane vykusioje spaudos konferencijoje pristatė Vienuolių kongregacijos prefektas kard. João Braz de Aviz ir Kongregacijos sekretorius arkiv. José Rodríguez Carballo. Formali proga Vienuolių metų skelbi-

mui yra 2015 m. minėsima 50 metų sukaktis nuo Vatikano II Susirinkimo dekreto apie Dievui pašvęstą gyvenimą „Perfectae caritatis“ paskelbimo. Vienuolių metai bus oficialiai pradėti 2014 m. lapkričio 21-ąją, tai yra tą dieną, kurią atsimenami klauzūroje gyvenantys vienuoliai, švenčiama kasmetinė „Pro orantibus“ diena. Vienuolių metų uždarymas turėtų būti surengtas 2015-ųjų lapkričio 21-ąją – minint 50 metų nuo Susirinkimo dekreto „Perfectae caritatis“ paskelbimo.

JAV Juodojoje jūroje dislokavo du karo laivus

Washingtonas (ELTA) – Likus kelioms dienomis iki Sočio žiemos olimpinių žaidynių Jungtinės Valstijos Juodojoje jūroje dislokavo du karo laivus. Tai yra eskadrinis minininkas „Ramage“ ir amfibija „Mount Whitney“.

Laivuose yra daugiau kaip 600 karinio jūrų laivyno specialiųjų pajėgų karių. JAV sausio pradžioje informavo pasiūliusios Rusijos vyriausybei paramą užtikrinant olimpiados saugumą.

Sočio žiemos olimpinės žaidynės vyks vasario 7–23 dienomis. Renginio vietoje imtasi griežtų saugumo priemonių. Nerimą kelia pirmiausiai ga-

limi radikalių ekstremistų iš netoliese esančio Kaukazo regiono išpuoliai.

Beje, Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas patvirtino tai, ką daugelis nutuokė – jis pats asmeniškai parinko Sočio žiemos olimpinių žaidynių vieta. Tai jis pareiškė dokumentinėje medžiagoje apie olimpiadą, kurios ištraukas parodė Rusijos valstybinė televizija.

JAV prezidentas Barack Obama, Prancūzijos vadovas Francois Hollande, Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas David Cameron atsisakė vykti į Sočį.

XVII Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas

Buenos Aires (Bernardinai.lt) – Sausio 30 d. – vasario 2 d. Argentinoje vyko XVII Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas.

Šis suvažiavimas yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės projektas. Renginį organizavo Argentinos lietuvių jaunimo sąjunga kartu su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, ilgamečiu Sielovados reikalų komisijos pirmininku ir Lietuvos vyskupu

konferencijos užsienio lietuvių sielovados reikalams, Prelatu Edmundu Putrimu.

Organizatorių teigimu, tai proga pabendrauti, susipažinti su Argentinos LJ sąjungos veikla bei padiskutuoti apie dabartinę jaunimo ir bendruomenės situaciją Pietų Amerikoje, įvairius būdus, kaip išlaikyti lietuviybę ir pritraukti daugiau narių į jaunimo organizacijas.

Žirgų lenktynėse „Sartai 2014“ – trys rekordai



Šeštadienį Dusetose vykusios tradicinės ristūnų lenktynės „Sartai 2014“ pažėrė net tris trasos rekordus. Visi jie pasiekti paskutiniajame, „Didžiojo žiemos prizo“, kurį tradiciškai steigia šių lenktynių organizatorė – Žemės ūkio ministerija.

Organizatorių – Eltos nuotr.

ŠVENTADIENIS

Popiežiaus bendroji audiencija
**Katechezė apie
 Sutvirtinimo sakramentą**

Trečiadienio rytą šv. Petro aikštėje vykusios bendrosios audiencijos metu popiežius Pranciškus skaitė trečią katechezę apie sakramentus. Po dviejų pirmųjų, skirtų Krikštui, šį kartą buvo kalbama apie Sutvirtinimo sakramentą, kuris kartu su Krikštu ir Eucharistija sudaro vadinamuosius „įkrikščioninimo“ sakramentus. Šiais trimis sakramentais, – sakė Popiežius, – mes esame įskiepijami į mirusį ir prisikėlusį Kristų, tampame naujais kūriniiais ir Bažnyčios nariais. Štai dėl ko iš pradžių šie trys sakramentai būdavo švenčiami kartu, užbaigiant katechumenato kelią, paprastai Velyknakčio būdėjimo metu.

Žodis „Sutvirtinimas“ mus primena, kad šis sakramentas sustiprina mumyse krikšto malonę, sutvirtina mūsų ryšį su Kristumi, padaro tvirtesnę mūsų ryšį su Bažnyčia, suteikia mums ypatingą Šventosios Dvasios dovaną, kad sugebėtume skelbti tikėjimą, išpažinti Kristų ir niekada nesigėdyti jo kryžiaus.

Dėl to, – sakė popiežius Pranciškus, – turime pasirūpinti, kad mūsų vaikams būtų suteiktas šis sakramentas. Visi pasirūpiname savo vaikus pakrikštyti. Ir tai gerai. Tik, deja, ne visi pasirūpiname Sutvirtinimo sakramentu: paliekame mūsų vaikus pusiaukelėje, negavusius Šventosios Dvasios, kuri tokia svarbi krikščioniškajame gyvenime, nes suteikia jėgų eiti pirmyn. Pagalvokime, ar tikrai mums svarbu, kad mūsų vaikams būtų suteiktas Sutvirtinimo sakramentas. Tai svarbu. Labai svarbu. Jei turite vaikų, kurie jau galėtų priimti Sutvirtinimo sakramentą, bet dar jo nepriėmę, padarykite viską, kas įmanoma, kad jie sėkmingai užbaigtų šitą įkrikščioninimo kelią ir kad gautų šventosios Dvasios galios. Tai labai svarbu. Žinoma, – sakė Popiežius, – reikia ir deramai pasirengti šiam sakramentui, reikia padėti jį priimantiems geriau asmeniškai pagilinti tikėjimą į Kristų, sustiprinti priklausymo Bažnyčiai suvoki-mą.

Sutvirtinimas, kaip kiekvieną sakramentas, yra ne žmonių, bet Dievo veikimo rezultatas. Dievas nori, kad mes gyvenime sektume jo Sūnumi Jėzumi Kristumi, kad sugebėtume taip kaip Jis mylėti. Dėl to Dievas mums suteikia Šventąją Dvasią, kurios veikimas permelkia visą žmogų ir visą jo gyvenimą, suteikdamas septynias dovanas, apie kurias, remdamasi Šventuoju Raštu, kalba Tradicija. Nenoriu Jūsų klausti, kokios tai dovanos, – kalbėjo Šventasis Tėvas. Tikriausiai visi jas atsimenate. Tikriausiai visi jas išvardytų, bet jūsų vardu aš jas išvardysiu. Tad kokios tai dovanos? Išmintis, supratimas, patarimas, tvirtumas, žinojimas, maldingumas, Dievo baimė. Šias dovanas mums suteikia Sutvirtinimo sakramentas. Šioms dovanoms skirsiu ateinančias katechezes apie sakramentus, – pranešė Popiežius.

Kai priimame Šventąją Dvasią į savo širdis ir leidžiame jai veikti, pats Kristus ateina pas mus ir pradeda veikti mūsų gyvenime, veikti per mus. Kristus per mus melsis, atleis, guos ir skelbs viltį, tar-naus broliams, bus artimas kenčiantiems ir atstumtiems, kurs vienybę ir taiką. Tik pagalvokite, kaip tai svarbu, – sakė Šventasis Tėvas, – ateinant į mūsų širdis Šventajai Dvasiai, visa tai pats Kristus daro mumyse ir per mus. Štai kodėl svarbu, kad mūsų vaikai priimtų šį sakramentą.

Brangieji broliai ir seserys, atsiminkime šį sakramentą. Dėko-kime Viešpačiui už šią dovaną ir prašykime, kad jis mums padėtų gyventi kaip dera tikriems krikščionims, eiti per gyvenimą vedamiems mums padovanotos Šventosios Dvasios.

Sausio 29 d.,
 Vatikano radijas



DATOS ir SUKAKTYS

Vasario pirmoji savaitė
Vasario 3 d.

1468 m. – mirė Johan Gutenberg, vokiečių metalo dirbinių gamintojas ir išradėjas, išgarsėjo sukūręs spaudos presą, paremtą vyndarių spaustuvo pavyzdžiu, bei savo indėliu tobulinant spaudos technologijas (rašalai alyvos pagrindu, tikslų metalinių raidžių formų liejimas, klišių lydinys).

– 1809 m. gimė Felix Mendelssohn, vokiečių kompozitorius, pianistas, vargonininkas, dirigentas, 3 operų, 5 simfonijų, uvertiūros „Vasarvydžio nakties sapnas“ autorius (mirė 1847 m.).

– 815 m. – Šveicarijoje įkuriamas pirmasis pasaulyje komercinis sūrio fabrikas.

Vasario 4 d.

– 1887 m. – gimė Stasys Šimkus, kompozitorius, chorų organizatorius ir dirigentas, muzikos publicistas, folkloristas, pedagogas ir muzikos visuomenininkas (mirė 1943 m.).

– 1943 m. – gimė Sigitas Geda, poetas, dramaturgas, kritikas, vertėjas, eseistas (m. 2008 m.).

– 1789 m. – George Washington rinkėjai išrinko pirmuoju JAV Prezidentu.

– 1904 m. – prasidėjo Rusijos ir Japonijos karas.

– 1945 m. – prasidėjo Krymo (Jaltos) Didžiojo trejeto (SSRS, JAV ir Didžiosios Britanijos) konferencija.

– 1987 m. – mirė Carl Rogers, įtakingas Amerikos psichologas ir vienas iš humanistinės psichologijos įkūrėjų. Jo asmenybės ir tarpusavio santykių teorija, orientuota specifiškai į asmenį kaip unikalią visumą, buvo plačiai pritaikyta įvairiose srityse, kaip antai psichoterapijoje (Rogers sukurtas asmenybės terapija), švietime, administravimo teorijose. Likus keturioms dienoms iki jo mirties, apdovanotas Nobelio taikos premija už savo veiklą sprendžiant tautinių grupių konfliktus Pietų Afrikoje bei šiaurinėje Airijoje. Rogers padėjo pozityviosios psichologijos pagrindus (gimė 1902 m.).

Vasario 5 d.

– 1949 m. – sovietai uždarė Vilniaus Katedrą

– 1989 m. – išleistas pirmasis legalus žurnalo „Katalikų pasaulis“ numeris, redaguotas kunigo Vaclovo Aliulio.

– 1884 m. – gimė Mečislovas Reinys, katalikų dvasininkas, arkivyskupas, teologijos ir filosofijos profesorius,



– 1986 m. – žuvo Juozas Zdebskis, kunigas, vienas žymiausių XX a. pokario disidentų ir kovotojų už tikinčiųjų teises (gimė 1929 m.).

– 1930 m. – San Franciske pradėta Golden State Bridge tilto statyba.

Vasario 6 d.

– 1833 m. – JAV išradėjas Samuel

Morzė viešai demonstravo elektrinį telegrafą.

– 1935 m. – pradėtas pardavinėti stalo žaidimas Monopoly.

– 1943 m. – debiutavo jaunas dainininkas Frank Sinatra.

– 1952 m. – Jungtinę Karalystę pradėjo valdyti Elžbieta II.

Vasario 7 d.

– 1964 m. – popgrupė „The Beatles“ pirmą kartą atvyko į JAV.

– 1478 m. – Thomas Moore, anglų advokatas, rašytojas, humanistas, politikas, knygos „Utopija“ autorius, Katalikų bažnyčios šventasis, kankinys (mirė 1535 m.).

– 1878 m. – mirė Pijus IX, Palaimintasis popiežius, 255-as katalikų bažnyčios vadovas, šiuolaikinės Romos teisių ir privilegijų sistemos kūrėjas (g. 1792 m.).

– 1894 m. – mirė Adolphe Sax, belgas, išradęs saksofoną (g. 1814 m.).

Vasario 8 d.

– Tarptautinė tinginių diena.

– 1984 m. – Sarajeve prasidėjo žiemos olimpinės žaidynės, kuriose po 56 metų pertraukos dalyvavo Lietuvos sportininkas biatlonininkas Algimantas Šalna.

– 1932 m. – gimė Vladas Garastas, sporto veikėjas, vienas žymiausių Lietuvos krepšinio trenerių.

– 1919 m. – žuvo Povilas Lukšys, pirmasis Lietuvos kariuomenės kareivis, žuvęs už Lietuvos nepriklausomybę (g. 1886 m.).

Vasario 9 d.

– 1990 m. – Aukščiausioje Taryboje-Atkuriamajame Seime švenčių įstatymu grąžintos senosios bei religinės lietuvių šventės. Valstybine švente paskelbta Vasario 16-oji, tautinėmis – Velykos, Motinos diena, Mirusiųjų pagerbimo diena, Kalėdos, atmintina tautos diena – Birželio 14-oji.

– 1991 m. – Lietuvos gyventojų apklausoje dėl Lietuvos nepriklausomybės 76,4 proc. gyventojų pasisakė už nepriklausomą ir demokratinę valstybę.



– 1915 m. – gimė Algirdas Brazis, lietuvių kilmės JAV dainininkas (mirė 2007 m.).

– 1928 m. – gimė Antanas Terleckas, Lietuvos visuomenės veikėjas, disidentas, aktyvus kovotojas už žmogaus teises, pagrindinės organizacijos Lietuvos laisvės lyga steigėjas bei vadovas.

– 1987 m. – mirė Antanas Šabaniauskas, Lietuvos estrados dainininkas (gimė 1903 m.).

– 2009 m. – mirė Kazys Bradūnas, lietuvių poetas (gimė 1917 m.).

– 1881 m. – mirė Fiodoras Dostojevskis, vienas žinomiausių rusų rašytojų (gimė 1821 m.).

Šiame pirmojo Amerikos lietuvių istorijos pasakojimo tekste pabrėžtinai lietuviškosios – litvaikiškosios tapatybės dėmuo. Nors diasporoje lietuviai ir litvakai po senovei gyveno atskirus gyvenimus, tačiau bendros kilmės ir bendros protėvių žemės jausmas juos artino. Cituojamas fragmentas išduoda ir nevalingai kylančią prielaidą, kad, suprask, tokiam mažam kalnakasių miestelyje tarp visų imigrantų lietuviai ir lietuviški žydai buvo versliausi. Imigracijos pradžios antropologija čia regisi perspektyvia pažinimo kryptimi. K. Račkausko lietuviškų kolonijų aprašymuose kur ne kur išnyra kaimynai – lietuviški žydai. Tuo nesąmoningai atspindimi panašūs polinkiai, kuriuos rodė tiek litvakai, tiek ir etniniai lietuviai.

Diasporų savimonei bei istorinei atminčiai labai svarbu matyti savo tautiečių pajėgumą kopti socialiniais laiptais, prasimušti į aukštesnę pakopą. Net jei dauguma imigrantų buvo solidarūs darbininkai, tačiau jų vertybių skalėje kiekvienas sėkmingą verslą sugebėjęs lietuvis buvo bendro pasididžiavimo pavyzdys. Darbininkas savo juodais darbais nesididžiavo ir negalėjo didžiutis. Jis puikiausiai matė, kad išsilavinimas, patirtis ir užsitarnautas pasitikėjimas didina pajamas, leidžia imtis vis labiau kvalifikuoto darbo, o jo kaklą ima puosti vis šviesesnė apykaklė. Tačiau imtis verslo ir tikėtis sėkmės galėjo ne kiekvienas. Smulkiojo verslo rinka Amerikoje buvo negailestingas dalykas, o valingi ir ryžtingi individai, kūrę savo verslus, buvo laikomi pagarboje. Kadangi lietuviai imigrantai nesukūrė didelių industrijų, iš jų neatsirado šimtus darbininkų išnaudojusios pramoninkų, tai diasporos santykiuose kokio nors didelio konflikto tarp turto ir skurdo nebuvo pastebėta.

Lietuvių verslai prasidėjo nuo saliučių ir boardų – lengviausiai pradėdamų, bet toli gražu ne pačių pelningiausių verslų. Tačiau keblumai, su kuriais susidurdavo mažaraščiai ir vietinės anglų kalbos nemokantys imigrantai, vertė ne vieną imigrantą pamąstyti apie tai, jog ateivių vertelgystei tarpe savo viengėnių yra plačių plačiausias laukas. Tai lėmė, kad pirmiausiai atsirado toks verslas, kuris aptarnavo kolonijos mikrokosmosą, ir galėjo aptarnauti vis naujai atvykstančių grinonių būrius, pelnytis iš jų. Labai aukštos kvalifikacijos tokiam darbui nereikėjo. K. Račkauskas šią savybę išryškino naudodamas ironišką vieno respondento pasakymą:

...,karčiamos įsteigimui, esą, nereikia nei mokslo, nei prityrimo, nes ir kvailiausias žmogus mokės atsukti kraną arba atkimšti bonką”(…) Taigi karčiamų biznis Amerikoje žydėti žydi. Labiausiai to biznio imasi lenkai, lietuviai, vokiečiai. Galima drąsiai pasakyti, kad didžiausias lietuvių vertelgų nuošimtis, tai karčiamininkai. Jie ne tik įsteigia savo viengėniams karčiamas, kur šitie galėtų gerti ir nusigerti, bet taip pat įtaiso jiems sales, kur draugijos galėtų laikyti savo susirinkimus ir po susirinkimų gerkai pasilinksinti salės savininko karčiamoje.²⁰²

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

61



Jei jau minėtas sociologas Vytautas Kavolis įrodinėjo, jog lietuvių imigrantų charakteris ir girtuoklystė lėmė tokio pobūdžio verslumą, tai lyginamoji imigrantų ūkio analizė prie tos išvalgos dar pridėta tam tikrus specialius įgūdžius. Iš Lietuvos parsivežta smulkaus prekybinio kapitalo maniera ir karčiamų kultūra galėjo ir emigracijoje turėti savo atskirą poveikį. Nors istorinės sociologijos prasme nėra paprasta pasakyti, ar karčiamų gausa didino girtavimo polinkius, ar priešingai: girtavimo polinkius didino karčiamų gausa. Štai kad ir litvakai – Lietuvos žydai. Nuo amžių įgudę karčiamų savininkai jie toli gražu nepriklausė prie labiausiai prisigėrusios liaudies. Galima daryti prielaidą, kad lietuviško verslumo istorijoje veikė tam tikros tradicijos.

Lietuviai gana greitai pradėjo verstis kambarių nuoma. Čia vėl galėjo turėti įtakos nuolat augantis naujų imigrantų skaičius, nesugebėjimas be tautiečių pagalbos nei pradėti įsikūrimo procedūras, nei ieškoti pasirinkimų. Vėl gi šioje srityje galime rasti lietuvių diasporos verslumo skirtybę: 1915 m. JAV imigrantų padėti tyrusi komisija nustatė, kad iš šimto šeimų, turinčių savo namus, nuomininkų – burdingerių – buvo priėmę 70 lietuvių, 47 vengrai, 43 šiaurės italai, 37 švedai, 41 slovakas, 35 lenkai. Buvo pastebėta ir tai, kad mažiausiai nuomininkų turėjo vokiečių imigrantai – tik 9 iš šimto šeimų. Ar tai dėl to, kad nuomoti kambarį su maistu, kaip ir karčiamos atveju, daug mokslo nereikia, ar tai dėl kitų priežasčių, tačiau kartais net ir komisijas nustebindavo štai tokie faktai: vienoje naujosios Anglijos vietovėje buvo aptikta lietuvių šeimyna, kuri keturiuose savo namo kambariuose sugebėjo apgyvendinti 38 burdingerius²⁰³. Smulkioji prekyba buvo greta jau minėtų paprastų verslų. Maisto ir populiariausių pramonės prekių parduotuvėlės kaip lietuvių,

biausiai domino ne tiek tradicinės bankininkystės paslaugos, bet ir itin svarbus faktas, kad bankai galėjo siūsti tėvynėn pinigus ir pardavinėjo laivų bilietus – šipkartes. Kai kada lietuviai nuo samdomo darbo ir individualaus amato padarydavo šuolį į didesnę pramonę. Štai 1890 metais vien Baltimorėje lietuviams priklausė 40 siuvyklų, iš kurių vienos buvo privataus kapitalo, o kitos veikė kooperatyvo pavidalu. Dažniausia tai buvo nedidelės įmonės, turėjusios vidutiniškai po 8 mašinas, o jose iš viso dirbo 500 darbininkų – daugiausia taip pat lietuviai. Istoriško Alfonso Eidinto duomenimis, prieš I pasaulinį karą atsirado ir stambesnių tekstilės pramoninkų lietuvių: Bostone Maslio siuvykloje dirbo 65 darbininkai, S. Plakavičiaus – 34, Padelskio ir Žvairaičio – po 30. Koncentruojantis kapitalui 1912 m. tekstilės pramoninkas K. Dičmonas Bruklinėje sukūrė 47 siuvyklų korporaciją ir tapo jos valdybos pirmininku.²⁰⁵

202. Račkauskas-Vairas, Karolis. *Amerika*, p. 155–156.

203. Ten pat, p. 158.

204. Ten pat, p. 149.

205. Eidintas, Alfonsas. *Lietuvių kolumbai*, p. 37.

ĮVAIRUS

Gražioje vietovėje šalia Vilniaus primtume slaugyti ligojį savo erdviame name. Didelis, šviesus kambarys su židiniu, moderni virtuvė. Pilna priežiūra. Jei reikia, leidžiami vaistai ir taikoma būtina slauga. Didelis gėlynų ir vaismedžių kiemas. Žema kaina. Skambinti į Lietuvą tel. **011-370-61012352**. Galima teirautis Čikagoje tel. **(773) 727-2297**.

European restaurant in Southwest suburb for sale.

630-464-8773

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. **773-229-9965**
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. **312-337-1285**

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. **815-741-3220**

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS

DR. DAIVA BIDVA

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. **708-598-8101**

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai

4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL

Tel. **708-422-8260**

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ

SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive

Palos Heights, IL 60463

Tel. **708-361-5550**

Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. **773-471-3300**

Bambame, vadinasi gyvename

Dedikacija: skiriama tiems lietuviams, kurie atpažins save šiame rašinyje

ANGELĖ KAVAKIENĖ

Gana dažnai sulaukiame įdomių telefono skambučių. Arba laiškų bei internetinių komentarų. Kartais pralinksmina, nes supranti, kad pirkėjai apie mus žino daugiau, negu mes patys, net bando įsigilinti į gamybos paslaptis. Kadangi tų paslaptių neturime, tai pabandyti atvirai atsakyti visiems komentatoriams vienu ypu.

Kur kepama lietuviška duona

Atrodytų turėtų būti aišku, kad lietuviška duona kepama Lietuvoje, kitaip ji būtų jau nebe lietuviška. Kai kas įtikinamai samprotauja, kad gal ji kepama lėktuve ar laive. Jei lietuviškame, tada duona taip pat būtų lietuviška. Deja, ta lietuviška duona, kurią atvežame, nekepama nei mūsų kieme, nei laive, nei lėktuve. Daug paprasčiau ją kepti Lietuvos kepykloje, smūginiu šaldymu užšaldyti – 40 C šaltyje, sukrauti į talpintuvus – šaldytuvus ir saugiai atvežti mūsų pirkėjams. Taip užšaldyta duona išlaiko šviežios lietuviškos duonos savybes. Tačiau tie, kurie mėgsta bambėti, postringauja, kad ji kepta lėktuve. Aš taip pat seniai laikiu, kada pagaliau pradės skraidyti lėktuvai, kur bus įrengti grožio salonai bei koncertinės salės, o tada ten gal atsirastų patalpėlė ir lietuviškos duonos kepykla.

Kur pilstoma lietuviška gira

Lietuviška gira pilstoma taip pat Lietuvoje. Kartais alaus, kartais gaviųjų gėrimų gamyklose. Todėl ji yra lietuviška ir išlaiko lietuviškos giros savybes. Esu kone kiekvieną gamyklą aplankiusi, apžiūrėjusi cisternas, kur gira raugiama, pilstymo cechus, kur gėrimas patenka į butelius. Technologija paprastai išlaikoma ta pati, sudėties nesuderinus su reikliomis lietuviškomis kontrolės institucijoms keisti negalima, temperatūros bei rauginimo trukmės režimai per daug metų yra tie patys – taip kaip ir giros tirštumas bei skonis. Net keletą kartų skambinusiems telefonu teko aiškinti, kad savo kieme giros nepilstome, nes tam reikalingos ir patalpos, ir technika, ir – pagaliau – leidimai. „Tu čia man nepasakok“, – į mano gražų norą paaiškinti giros pilstymo geografiją atsako gal 36-tąjį giros butelį gerias pašnekovas. Profesionalai nustatė, kad jei vienu metu išgersi 35 natūralios fermentacijos „Smetoniškos“ giros dviejų litrų butelius, ko gero gali net apsvaigti. „Be to, gira anksčiau buvo tiršta, dabar skysta“, – toliau aiškina visąžinantis lietuvis. Įsipilu giros į stiklinę. Tikrai skysta, peilio nereikia.

Kodėl bala lietuviškas šokoladas

Todėl, kad jis pagamintas Lietuvoje. O lietuviškas natūralus šokoladas išlaiko visas tikro natūralaus lietuviško šokolado savybes. Lietuviai iki šiol nemėgsta chemikalų, nors tu ką. Jei gamintojai įdėtų sočiai chemikalų, nei tau saldainiai šaltų, nei tau baltų. Lietuviškų saldainių gamintojai dažnai į dėžutę įdeda lapelį, kuriame juodu ant balto (kartais baltu ant rudo) parašyta lietuviškai, net ir angliškai: „Šokoladiniai saldainiai yra labai jautrūs aplinkos poveikiui. Kartais yra pastebimas jų paviršiaus pabalimas. Dėl staigių temperatūros pokyčių kakavos sviestas kristalizuojasi, ir susidaro baltos riebalinės apnašos saldainių paviršiuje. Šokoladiniai saldainiai taip pat gali pabalti dėl padidintos aplinkos drėgmės. Tuomet cukraus dalelės kristalizuojasi saldainių paviršiuje, sudarydamos baltas dėmes. Šokolado pabalimas nekeičia skonių bei maistinių savybių saldainių galiojimo laikotarpiu“. Bet kur tau lietuvis patikės kažkokia rašliava, daug įdomiau varyti tiesiai į parduotuvę ir neišmaniems prekeiviams duoti garo už pabalusį šokoladą. Tiesa, pakaitalui galime padėti rasti gal ir nelietuvišką, bet tikrai chemizuotą tarptautinį šokoladą, kuris nei trausta, nei bala, kad ir kaip lietuviškai jį kolytume.



Kur pilstomas lietuviškas medus

Lietuviškas medus taip pat pilstomas Lietuvoje, todėl jis ir lietuviškas. „Tegu ji man geriau nepasakoja, – porina mano pažįstama, darydama masažą vienai iš savo klienčių, – buvau Lietuvoje ir niekur nemačiau tokių pat medaus etiketėlių, kokias matome Amerikos parduotuvėse, vadinasi pilsto vietoje, ir baigtas kriukis“. Ir ką tu čia bepridėsi, nebent tai, kad pagal Amerikos Food and Drug Administration (FDA) reikalavimus etiketes turi būti pritaikytos Amerikai. Negi išaiškinsi, kad jei ant etiketės užrašyta „Product of Lithuania“, vadinasi, jis atvežtas iš Lietuvos, toks jau tas Amerikos įstatymas. Tačiau lietuvis visur ir lietuvis, – įstatymų nelabai mėgsta, dažnai bandys juos apeiti, pilstyti, varyti, kepti savo tvartelyje ar kiemelyje, tai negi patikėsi, kad jei etiketė sako „Product of Lithuania“, tai medus yra lietuviškas? „Ir dar tas lietuviškas medus – tikras sirupas“, – postringauja komentatorius internete. Ir jokie FDA patikrinimai, rodantys, kad lietuviškas medus tikrintas, grynas, tyras ir be sirupo, nepadės, nes jei kažkas nori, kad lietuviškas medus būtų blogas, jis lietuviui bus blogas. Juo labiau, kad šalia lentynoje stovintis kinietiškas yra net ir pigesnis. Negi imsi kažkokiais FDA tikrinimo raštais gadinti žmogui gerą ūpą?

Ne tavo kiškis, ne tu ir kiškis

Taip sako lietuviai. Tačiau vos kokiame laikraštyje paminima mūsų Food Depot International bendrovė, tuoj gali susilaukti mūsų konkurentų bei internetinių komentatorių raginimus, kad iš parduotuvių susirinktume pasenusius produktus. Reikia pasakyti, kad beveik jokia parduotuvė nelaukia, kol produktas pasens, ir iki galiojimo termino pasibaigimo skuba tiekėjams gražinti produktą, kadangi tada gauna kreditą, už kurį gali nupirkti naujų prekių. Tiesa, yra ir apsileidusių parduotuvių vadybininkų, kurie į mūsų prašymą nelaikyti lentynose senų produktų atšauna lietuviška maniera – „Ne tavo kiškis, ne tu ir kiškis“. Iš mūsų sandėlių į parduotuves išvažiuoja tik švieži produktai. Parduotuvių priėmimo skyrių didžiausia ir pirminė užduotis patikrinti, kad, – neduokdie – parduotuvėn nepatektų produktas su pasibaigusiu ar besibaigiančia galiojimo data, o jei toks produktas per klaidą ir patekų į parduotuvės priėmimo skyrių, būtum ilgiems mėnesiams įrašytas į nepatikimų tiekėjų sąrašą. Taigi, mielieji tautiečiai, jei paste-

bėjote parduotuvėje pasenusį produktą, drožkite tiesiai pas tos parduotuvės vadybininką, nes jis už tokią informaciją bus jums tik dėkingas, kadangi palengvinsite jo kasdienes pareigas, už kurias jis gauna atlyginimą.

Kažkada visą savaitę sėdėjau maisto produktų saugumo seminare, kurį surengė JAV sveikatos apsaugos departamentas. Jo vadovas ilgas valandas aiškino, kad Sveikatos skyriui nerūpi duonos ar saldainių galiojimo datos, todėl ant jų ir parašyta „Best before“. Vadinasi, jei datos ir baigėsi, nuo tokio produkto neapsinuodysi, gal tik kokybė pamažu riedės žemyn, todėl kai kurios parduotuvės tokiems produktams sumažina kainas. Sveikatos apsaugos darbuotojai rūpinasi tik mėsos, žuvies, pieno galiojimo datomis, nes tokį pasenusį produktą suvalgęs gali kuriam laikui įstrigti ten, kur net karaliai pėsti vaikšto.

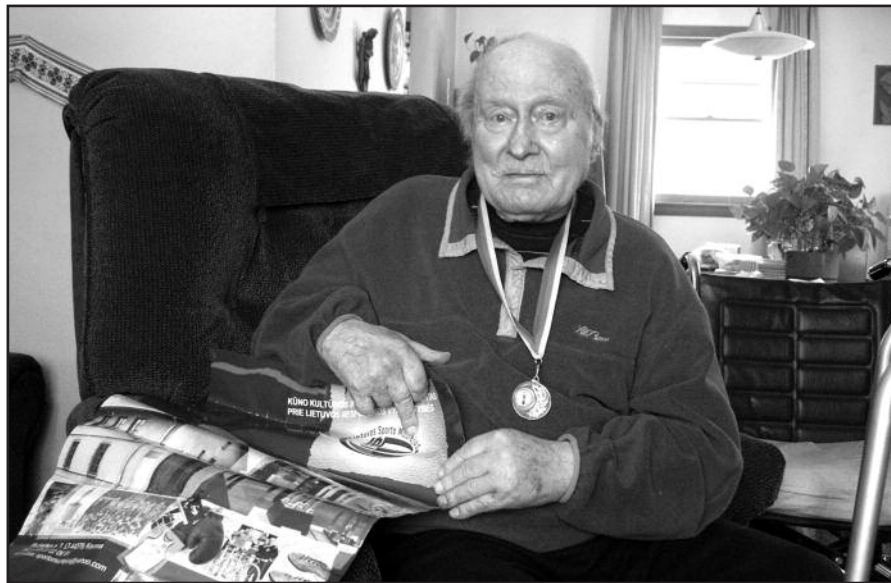
Maža to, nesvarbu jei kiti importavo, pardavė ar nuvežė, vis tiek kliūna mums. Gal tas ir gerai, vadinasi tik mus visi ir žino.

Kur pagamintas lietuvis

Tikras lietuvis pagamintas Lietuvoje. Vadinasi, kur jis begyventų – Amerikoje, Australijoje ar Norvegijoje – išlaiko tikrąsias lietuviškojo charakterio savybes. Pirmiausia – nuolat bamba. Pagal apklausą net 91 procentas lietuvių yra įsitikinę, kad gyvenimas tik blogėja. Pasaulyje mes esame gimę būti nelaiminga tauta. Be to, mus graužia nuolatinis pavydas. Jei mums negerai, tai tam, kad mums būtų gerai, reikia, kad kitam būtų blogai. Kaip lietuvis vertina save supantį pasaulį? Valdžioje kone visi pedofilai, darbdavys – „durnas“, verslininkas – spekuliantas, jei dar neapgavo, vadinasi rytoj apgaus. Jei lietuviui lietuviška duona būtų skalsi, gira skani, medus saldus, tada lietuvis būtų nebe lietuvis. Jei filosofas R. Decart yra pasakęs „Cogito ergo sum“ („Mažta, vadinasi gyvenu“), tai mes, lietuviai, galime pasakyti, kad bambame, vadinasi gyvename.



Vytautas Norkus – paskutinis krepšinio mohikanas



2009 m. po Pasaulio lietuvių sporto žaidynių su specialiu Lietuvos krepšinio 85-mečiui skirtu medaliu, perduotu Kaune esančio sporto muziejaus direktoriaus Prano Majausko, tais metais Vytautas Norkus buvo apdovanotas ir specialiu Kauno „Žalgirio“ vyrų krepšinio klubo suvenyrų krepšeliu. Eugenijos Misevičienės nuotraukos

EUGENIJA MISEVIČIENĖ

Sausio 29 d. Waterbury, CT mirė 1939 m. Europos krepšinio čempionas Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės narys Vytautas Norkus. Prieš keletą metų Anapilin iškeliavo ir jo brolis dvynys Algirdas Norkus. ŠALFASS a. a. Norkaus šeimai reiškia nuoširdžią užuojautą ir kviečia, atsiliepiant į artimųjų prašymą, Vytauto atminimui aukoti Connecticuto Lietuvių sporto klubui (41 Arlington St., New Britain, 06053).

Vytautas Norkus gimė Kaune 1921 m. sausio 28 d. batsiuvio Juozo Norkaus ir namų šeimininkės Joanos Stanaitytės-Norkienės šeimoje. Vytautas gimtajame mieste mokėsi Aušros berniukų gimnazijoje, vėliau Vytauto Didžiojo universitete studijavo Fizinio auklėjimo specialybę. Deja, mokslų jam Lietuvoje pabaigti neteko, nes prasidėjus karui su šeima pasitraukė į Vokietiją, kur įsidarbino YMCA sporto klube, keliaudamas po įvairias stovyklas mokė jaunimą žaisti krepšinį.

Vytautas visą gyvenimą daug dėmesio skyrė sportui, dar būdamas Lietuvoje priklausė „Grandies“ lietuvių atletų klubui, nuo pat jaunystės žaidė krepšinį, tenisą, mokykloje taip pat bėgo trumpąsias distancijas ir šoko į toli.

1938-aisiais metais Vytautas buvo pakviestas į Lietuvos krepšinio vyrų rinktinę. Kartu su ja 1939-aisiais kaimyninėje Latvijoje vykusiame Europos krepšinio čempionate iškovojo aukso medalius. Iš tų metų čempio-

nato Vytautas Norkus labiausiai prisimena rungtynes prieš suomius, kuomet jis įmetė šimtąjį tašką (o didelis skirtumas tais laikais buvo itin retas... tądien lietuviai nugalėjo Suomiją 112:9 – red. past.).

Kuomet 1945 metais Vytautui Norkui teko trauktis į Vokietiją, jis ir užsienyje neapleido sporto. Žaidė vienoje pajėgiausių tuo metu išėivijos lietuvių krepšinio komandų „Šarūnas“.

1949-aisiais kartu su broliu Algirdu Vytautas atvyko į JAV, apsigyveno Connecticuto lietuvių „sostinėje“ Waterbury. Atvykęs į Naująją Angliją, V. Norkus keliems metams įsidarbino vietinėje kepykloje, vėliau iki pensijos (33 metus) dirbo „Uniroyal“ firmoje Naugatuck mieste.

1955-aisiais metais viename iš lietuviškų renginių Vytautas sutiko savo būsimą žmoną Elena, su kuria apsiavedė 1962 m. pragyveno visą gyvenimą miestelyje. Jie užaugino dukrą Rūtą, kuri šiuo metu su amerikiečiu vyru dr. John Nafziger gyvena Fairfax mieste, Virginia valstijoje.

1989-aisiais metais Vytautui pavyko sugrįžti į Lietuvą, kuomet kartu su kitais legendinės 1939-ųjų metų komandos nariais buvo pakviestas į Kaune vykusias iškilmes, skirtą istorinio Lietuvos sporto laimėjimo jubiliejui pažymėti.

Gyvendamas JAV, Vytautas įstojo į Lietuvos Vyčių ir Connecticuto Lietuvių sporto klubo organizacijas, jis aktyviai sportavo net iki 70-ties metų amžiaus. V. Norkus visuomet sekė Lietuvos naujienas, o ypač sportinėmis temomis.



2003 m. savo namuose Conn. valstijoje Waterbury su broliu-dvyniu Algirdu Norkumi (k.) ir tuometiniu vietos lietuvių sporto klubo pirmininku, dabar ŠALFASS vadovu Laurynu R. Misevičiumi (d.).

A † A DONATA ONA KRIKŠČIŪNAITĖ KARUŽIENĖ

Gimusi ir krikštyta 1926 metais Šiauliuose, mirė 2014 metais vasario 1 dieną.

Ilgametė „Draugo“ laikraščio darbuotoja, ji tuo būdu prisidėjo prie Lietuvos išsilaisvinimo veiklos.

A. a. Jonas Romas Karuža buvo jos vyras.

Atsisveikinimas prasideda 9 val. ryto 2014 m. vasario 6 d., ketvirtadienį, Palaimintojo Jurgio Matulaičio bažnyčioje, 12401 S. Archer, Lemont, Illinois.

Nuliūdę lieka vaikai: Danutė Karužaitė Tulp su vyru Bill, Jonė Karuža Arsenault, Arvidas Jurgis Karuža, Daiva Valeria Karužaitė; anūakai: Aren Romas Tulp ir Shane Jonas Tulp, Juras Arsenault ir Jeannot Arsenault; sesuo Julija Janonienė Mačiulaitienė su vyru Juozu, krikšto dukra Inga Janonytė Scheckle su vyru Dave ir brolis Gytis Juozas Krikščiūnas su žmona Monika. Taip pat liūdi giminės Kanadoje ir Lietuvoje.



www.draugofondas.org

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente.

Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGĄ“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti

apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

Apie teisę žinoti

Atkelta iš 3 psl.

Tačiau pagrindinis ramybės neduodantis klausimas – ne dėl rusų tyrėjų nuoširdumo. Įpraskime pirmiausia analizuoti ne svetimas, o savas klaidas. Todėl ir teiraujuosi, ar Lietuva nepadarė grubios klaidos, nusprendama dirstelėti į SSRS teisės specialistų kišenes ir lagaminus? Kodėl laidoje „Teisė žinoti“ apie šį incidentą net neužsiminta? Lietuvos generalinės prokuratūros atstovai Ž. Radišauskas ir J. Zeniūtė nieko nežino apie šį skandalą? Kur tuometinio Lietuvos generalinės prokuratūros vadovo Artūro Paulausko komentaras? Gal panašių incidentų Lietuva yra iškrėtusi Maskvos atstovams ir dėl sausio 13-osios bylos tyrimo?

Dabar – apie dar vieną niuansą. Minėtoje laidoje „Teisė žinoti“ dalyvavo teisės profesoriumi pristatytas D. Žalimas. Bet juk D. Žalimas – ne tik teisės profesorius. Jis – vienas iš Konstitucinio Teismo teisėjų. O šiuo metu

Konstitucinis Teismas užverstas oficialiais paklausimais, ar naujai priimtus griežtesnius įstatymų variantus teisėta taikyti atgal, ar toks taikymas neprieštaruoja Lietuvos Konstitucijai?

Beje, į šiuos paklausimus KT teisėjai neskuba duoti atsakymų. Jau prabėgo keleri metai, kai KT sulaukė pirmojo tokio pobūdžio paklausimo. Bet išaiškinimo kaip nėra, taip nėra.

KT teisėjus galima suprasti. Tema – subtili, turinti ryškią politinę potekstę. Jei bus pareikšta, jog griežtesnės įstatymo korekcijos atgal neįmanomos, o toks paaiškinimas – vienintelis teisingas, Lietuva privalės pripažinti, jog ir senaties terminų neturinčius įstatymus dėl Karo nusikaltimų bei nusikaltimų žmoniškumui galima taikyti tik naujai padarytiems nusikaltimams. Bet jokių būdu – ne Sausio 13-osios ir Medininkų žudikams. Būtent dėl to greičiausiai ir neskubama duoti konkretaus paaiškinimo: taip arba ne.

Grammy Award Winning—
Chamber Orchestra

Harris Theater Presents

GIDON KREMER & KREMERATA BALTICA



Including Shostakovich's rarely performed *Antiformalist Rayok*

Featuring Moscow State Chamber Musical Theatre principal soloist Alexei Mochalov

February 7, 2014 – 7:30PM

TICKETS START AT \$15!

CALL: 312.334.7777 | CLICK: HarrisTheaterChicago.org | VISIT: 205 E. Randolph Drive

HARRIS THEATER at
a decade of music + dance millennium
park

 **Northern Trust**
The Harris at 10
Season Sponsor

UNITED 
Official Airline of
the Harris Theater

 **HYATT
REGENCY**
CHICAGO
The Harris at 10
Hotel Sponsor